

NENÍ CESTY ZPĚT...

OSTROV

SARA B. ELFGREN

Ukázka z knihy:

„Sedni si,“ řekla jsem a pomohla jsem jí k posteli. „Podívám se do koupelny.“

Její pohled křičel smrtelnou hrůzou. Otevřela ústa, ale zazněl jen sípavý chrapot.

„Když tam inhalátor nenajdu, volám záchranku,“ navrhla jsem.

Rozrazila jsem dveře do koupelny a zaplavil mě štiplavý zápach z odpadu. Snažila jsem se nadechovat co nejméně a spěchala jsem ke koupelnové skříňce a otevřela ji. Inhalátor jsem našla. Až když jsem zavřela zrcadlová dvířka skříňky, uviděla jsem to.

Ve vaně ležel nahý muž.

Upustila jsem inhalátor. Skutálel se do umyvadla. Zírala jsem na to, co bylo za mnou, na ten hrůzný obraz orámovaný zrcadlem. Mužské tělo v prázdné vaně ...

„Bez přehnané nadsázky zde autorka používá klasické ingredience hororu a gotiky – opuštěný ostrov, strhující bouři, dvojí osobnosti, jed – jako by ten běžný život nebyl děsivý až až.“

– Borås Tidning

„Ostrov od Sary B. Elfgren vás uchvátí neutuchající intenzitou, která je nervy drásající a zároveň nezapomenutelná. Sara znovu dokazuje, že je mistrní svého řemesla, a tká thriller, který je stejně intenzivní jako hluboký.“

– Levan Akin (režisér filmů *Dokud se tančí, Mosty*)

Ostrov

Sara Bergmark Elfgren

OSTROV

Přeložila Adriana Vendl

metafora

Copyright © Sara B. Elfgren 2024 by Agreement with Grand Agency
First published with the title Ö in 2024 by Albert Bonniers Förlag,
Sweden

Translation © Adriana Vendl, 2025

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2026

All rights reserved

ISBN 978-80-271-6314-4 (ePub)

ISBN 978-80-271-6313-7 (pdf)

ISBN 978-80-7625-923-2 (print)

Temnota noci se kolem rozprostírá
Vítr mě v tváři mrazí
Prokletí kruté mě pouty svírá
Mé nohy ani krok už neurazí

Staré kmeny se k zemi kloní
Větvoví obnažené zohýbal sníh
Bouře se žene, až mi v srdci zvoní
Já nemohu, nemohu jít

Mračno všech mračen oprátku mi váže
Pustiny nekonečné, kam oko zří
Temnota žádná však mnou pohnout nedokáže
Nebudu chtít, a ani moci odejít

Emily Brontëová

Kolem mě na nejvyšším bodě ostrova, kde jsem stála, zuřila bouře. Pevně jsem se držela stromu, rukama jsem objímala jeho kmen. Vlhká kůra se mi zarývala do tváře. Pokřivená borovice na skále, na níž jsme v mládí sedávaly, Nia a já.

Nio, drahá Nio, jak se to stalo?

Vítr mi cuchal vlasy a profukoval mým zmáčeným oděvem, ale už jsem nemrzla. Jako kdyby z kmene sálalo teplo ukryté v jeho nitru. Lampa u kořenů stromu osvětlovala kus rokle pode mnou. Zbylou část výhledu pohlcovala tma, ale slyšela jsem dunění vln, které mocně narážely na pobřeží ostrova. Slyšela jsem, jak se koruna borovice ohýbá silou větru a praská, a cítila jsem, jak se kmen chvěje. Na tvář se mi lepila směs krve a pryskyřice. Celé tělo mě bolelo, rány pálily.

Hlas ve větru.

Zazněl přímo pode mnou na dně rokle. Ač jsem se tomu bránila, podívala jsem se dolů. Zahlédla jsem jas baterky, jak tančí po ostrých kamenech pokrývajících zem. Kužel světla se zastavil na těle ležícím stejně nehybně jako okolní kameny.

Otevřela jsem ústa, ale můj výkřik odvál vítr.

KAPITOLA 1

Sestra se mi neozvala už víc než rok a najednou od ní zničehonic přišla esemeska.

Bylo srpnové odpoledne a právě jsem skončila poslední hodinu. Okna v učebně výtvarné výchovy byla dokořán. V tuto roční dobu sem odpoledne pátilo slunce a v učebně panovalo nesnesitelné vedro. Zatoulal se sem smích dětí z hřiště nedaleké základní školy, ozvalo se zasyčení autobusu, který právě zastavil na zastávce. Následovaly hlasité výkřiky náctiletých, dupot přes dláždění školního dvora: „Pospěš si, sakra!“

Vlhkým hadrem jsem setřela opotřeбенé stoly a snažila se zadržet slzy. Od té doby, co mě Juan opustil, byl pláč mým častým společníkem. Většinou jsem s ním usínala a stávalo se, že mě budilo vlastní vzlykání. Začínala jsem pracovní den tím, že jsem se zamkla na toaletě a představovala si, jak smutek zamykám někde hodně hluboko v sobě. Pomáhalo to do chvíle, dokud mě zaměstnávali studenti. Ale jakmile jsem opět osaměla, valil se pláč znovu ven.

Vyláchl jsem hadr v dřezu zacákaném od barev a pověsila ho přes kohoutek. Hromady palet, štětce v plechovkách.

Vymývání barev studenti vždycky odbývali. Vlhké ruce jsem si otřela do kalhot. Sluneční paprsek polechtal roztřepený plakát s Goyovým obrazem chlapce v červeném, který tu zůstal po předchozím učiteli. Na stojanu se sušily výtvořky mých devátáček na téma znovuzrození. Zobrazovaly všechno možné od zombií přes miminka až po ptáka Fénixe, který ožíval z plamenů. Namalovala ho Salma, která patřila k mým oblíbeným. Nadaná a plná zvědavosti. Fénixovy perutě splývaly s ohněm.

Najednou mě přepadla úzkost. Ani jsem nemusela pomyslet na Juana. Zoufalý pocit prázdnoty ve mně dřímá neustále a k tomu, aby mě uchvátil, nebylo zapotřebí vzpomínek ani slov. Dovolila bych si všechno pustit ven teprve až doma. Pak bych si uvařila mizernou večeři a otupila smysly prací. Při troše štěstí bych usnula vyčerpáním, ale nejspíš bych se hodiny převalovala. Nebo ještě hůře, probudila se moc brzy, příliš unavená, než abych vstala, a příliš rozrušená, než abych znovu usnula. Úzkostí obtěžkaná hrud', pevně sevřená jejími spáry, s hlavou plnou vířících myšlenek: *tak takhle teď žiju, jsem úplně sama, měla bych jít k doktorovi, Cattě při rozvodu předepsal Prothazin, aby vůbec spala, měla bych zase začít chodit na terapii, možná zase potřebuju antidepressiva, měla bych víc jíst, měla bych líp spát, neměla bych tolik pít, takhle se vyčerpám a přijdu o práci, osamělá a bez práce, osamělá, osamělá, osamělá, tak takhle teď žiju, takhle vypadá můj život.*

Dveře do učebny se otevřely. Jen tak tak jsem si stihla utřít oči, než dovnitř vešla dívka. Jedna ze studentek z nové třídy, kde jsem třídni. S dlouhými plavými vlasy a roztomilým výrazem.

„Dobrý den,“ zamumlala.

„Dobrý den,“ odpověděla jsem s předstíranou dospěláckou vážností. „Copak máš na srdci?“

Snažila jsem se rozpomenout na její jméno. K velké závis-
ti mé spolutřídní Catty si jména nových žáků osvojiím většinou
hned napoprvé. Ale tentokrát jsem tápala už od začátku roku,
takže i teď jsem měla v hlavě naprosté prázdno. Najednou jsem
znejistěla, jestli je tahle dívka vůbec u mě ve třídě. Nepomohlo
ani to, že studenti nenosí uniformy. Když je vidíte o přestávkách
na chodbě, mají na sobě beztak všichni totožné barvy: šedou,
tmavě modrou, džínově modrou. Chlapci se stejnými účesy, dív-
ky s podobným líčením a identickými vlasy. Ale já jsem vždycky
mívala cit pro jejich osobnostní rysy. Asi jsem o tu schopnost už
přišla, a možná i nadobro.

„Něco jsem si zapomněla,“ špitla dívka. „Jen jsem se chtěla
podívat, jestli to tu není.“

Pohledem bloudila po třídě. Zapomnětlivost byla očividně
jen záminkou. Chtěla se mnou něco probrat, ale neodvážila
se. Nejspíš doufala, že se jí sama zeptám. Za běžných okolností
bych to udělala, ale teď jsem se soustředila na to, abych si vy-
bavila její jméno. *Ella, Elin, Ellen, Ebba, Tilda, Tuva, Tova, Tyra?*
K tomu, abych si s ní promluvila, jsem nepotřebovala vědět, jak
se jmenuje, o to ani tak nešlo, ale úplně jsem se zasekla a nevy-
dala jsem ze sebe ani hlásku, přestože jsem si všimla, že je jí to
nepříjemné.

„Asi to bude někde jinde,“ řekla, vyklouzla na chodbu a za-
vřela za sebou.

Tu správnou chvíli jsem propásla a připadala jsem si úplně
neschopná. A najednou mi vytanulo, že se jmenuje Elsa. Bě-
hem prvních dní školy jsem ji vídala se skupinkou výrazných
dívek. Došlo mi, že poslední dobou v tomto uskupení chyběla.
Necítila se osamělá? Budu ji muset někde odchytit později.

Do učebny zavál poryv větru, až se papíry začaly třepotat. Pře-
šla jsem k oknům a jedno po druhém je pozavírala.

Když jsem byla v Elsině věku, měla jsem pocit, že můj vnitřní svět je ohromný a zvláštní. Byla jsem přesvědčená, že mě nikdo nemůže pochopit, natož někdo z dospělých. Většina dnešních mladistvých naopak nemá potíže s tím, aby se obrátila na dospělé. Jaké to asi je, mít takovou důvěru ve svět dospělých, že dokáží se svými problémy přijít za rodiči nebo učiteli? Já jsem se mohla svěřit jen své sestře.

Nie, která se mnou už nemluví.

Začala mě nahlodávat úzkost a pocity viny. Tak tomu teď bylo. Jakmile se mi podařilo vymanit se ze smutku ze ztráty Juana, vynořily se obavy o Niu, jako kdyby se střídaly. Jedna bolest střídala druhou.

Ve třídě bylo ticho. Slunce se schovalo v oblacích a já jsem si uvědomila, že se v učebně svítí. Zhasla jsem a chystala se k odchodu. Vtom mi v zadní kapse kalhot zavrňel telefon.

Zpráva. Na displeji se objevilo Niino jméno.

Rozbušilo se mi srdce, čas a prostor se rozostřil a vrhlo mě to zpět do doby, kdy jsem byla neustále ve střehu a čekala, kdy zazní další nouzový telefonát. Stalo se něco? Nepotřebuje pomoc? Není v nebezpečí?

Drahá sestřičko Mirjam, psala. Jak jistě víš, brzy budu mít narozeniny.

Ten rok nám oběma bylo čtyřicet, mně i mojí sestře.

Moje narozeniny byly ty nejhorší vůbec. Večer předtím jsme si s Juanem v obýváku otevřeli lahev Cavy, abychom si připili na konec školního roku a na moje čtyřicátiny. Na těch pár zbývajících pracovních dní jsem se rozhodla nemyslet.

Okna byla dokořán a večerní vzduch příjemný. Jako každoročně při příležitosti vysvědčení jsem na sobě měla pěkné šaty

a také jsem nesměla opomenout voděodolnou řasenku. Ten den byl nabitý emocemi nejen pro studenty.

Sedmáci zvládli svůj první rok na vyšším stupni. Osmáci se po prázdninách stanou nejstaršími žáky. A devátáci se rozloučí s tím, co po tři roky utvářelo jejich svět, a svým způsobem i se svým dětstvím. Právě ti nejvíce rozechvívali mé nitro, když jsem viděla, jak vyrostli a vyzráli a nyní jsou připraveni vykročit do další životní etapy. Pro některé to byla úleva, jiní šli za předem vytyčeným cílem. Pro další byly ty tři roky, které jsem měla možnost sledovat, roky plné zvratů. Ale vždy se našli studenti, kteří mě obzvlášť dojali, a to do té míry, že jsem měla právo být hrdá. Mladík, jehož život nabral lepší směr. Osamělý typ, který si našel přátele. Ten, kdo se navzdory všemu probojoval a uspěl. Ten, kdo se pohyboval na hraně s absencí, ale dokázal to zvrátit.

Nad budoucností některých žáků se vznášela spousta otazníků. Nad těmi, kteří klopytali a sjížděli z cesty nebo se neřízeně řítili vpřed, jako kdyby uháněli po nekonečné dálnici. Jediné, co mi zbylo, bylo doufat, že jejich počínání neskončí samotou, závislostí, vězením nebo předčasnou smrtí. Vždy tu byli tací. Během těch deseti let praxe jsem slyšela o několika smutných koncích. O některé aby si člověk předem dělal starosti.

A právě o jednom takovém studentovi jsem vykládala, když jsme seděli doma na gauči. Připadalo mi, že mě Juan ani nevnímá. To se mu příliš nepodobalo. Většinou ho zajímalo, když jsem mluvila o „svých“ studentech. Sám pracoval jako sociální pedagog a v současnosti jako výchovný poradce pro studenty, kteří se po skončení základní školy nikde neuplatnili. Nedávno ho povýšili a o práci a vlastně o čemkoliv jiném by ho nikdy mluvit neomrzelo. Z nás dvou byl on ten hovornější, ten co vždycky chtěl všechno rozebírat. A najednou tu seděl mlčky s nepřítomným výrazem.

„Co je?“ zeptala jsem se. „Děje se něco?“

Juan na mě pohlédl. Na vysoké bříze za oknem seděl kos a z plna hrdla vyzpěvoval. Jeho zpěv byl tak podmanivý, že jsem stěží vnímala, co Juan řekl. Pohyboval rty a tvářil se divně. Pak se na mě podíval, jako kdyby očekával odpověď. V jeho vyplašeném pohledu se leskly slzy.

„Promiň,“ špitl. „Neměl jsem v úmyslu ti to říkat dneska. Chtěl jsem počkat až po tvých narozeninách. Ale nedokázal bych lhát, když už ses zeptala.“

„O čem?“ opáčila jsem. „Tomu nerozumím.“

Na holá kolena mi vyšpláchla Cava. Juan jemně vzal skleničku z mé roztřesené ruky. Pak znovu zopakoval to, co právě řekl. Tentokrát jsem slyšela a každé slovo jako kdyby trhlo náš vztah na kusy.

„Zamiloval jsem se do někoho jiného.“

„Cože?“ vyhrkla jsem. Nic lepšího mě v tu chvíli nenapadlo. „Do koho?“

„Jmenuje se Frida. Potkali jsme se na Mackanových čtyřicátinách. Pak jsme na sebe náhodou narazili v práci. Taky pracuje s mladistvými, ale na sociálce.“

Ztrápeně se na mě zadíval.

„Frida,“ opakovala jsem jméno, jako kdyby šlo o nějaké nepochopitelné slovo. „Frida. Kdo to sakra je? Proč jsi ji nikdy nezmínil?“

„Zmínil, ale nejmenoval jsem ji,“ odpověděl. „Vím, že zmínil. Ale... Spíš jsem si to nechával pro sebe.“

Zostrá jsem se uchechtla. Jistě, jak jinak. Juan byl mizerný lhář. Neodvážil se o ní mluvit ze strachu, aby nevyšlo najevo, jak je do ní zamilovaný.

„Miluješ někoho jiného,“ poznamenala jsem. „Někoho, koho ani neznám. Uvědomuješ si, jak je to ujetý?“

Hlas se mi třásl tak, že jsem ho nepoznávala. Mackan, jeden z Juanových blízkých přátel, měl oslavu v únoru. Toho večera jsem doma ležela s horečkou, stejně jako polovina mých studentů během vánočních prázdnin. Musela jsem to chytit od nich. Zatímco jsem doma stonala, potkal Juan u Mackana doma Fridu. Zamiloval se. Miloval ji už půl roku.

„Lhal jsi mi,“ řekla jsem a teď došlo i na slzy.

„Jen jsem se snažil přijít na to, co vlastně cítím.“

„A sladit se s ní, co?“ vyhrkla jsem. „Chtěl ses ujistit, že ona cítí totéž, než mi to řekneš, že je to tak? Nechtěl jsi zbytečně pálit mosty!“ Ani jsem se nemusela snažit o sarkasmus. To já jsem byla ta raněná, ta ponížená. Lákalo mě bránit se všemi dostupnými prostředky.

„Tak to není,“ oponoval mi Juan.

„Jak dlouho už to tajíš? Kdy jsi o tom začal mluvit s ní?“

„Nevím.“

Přejel si rukou po hlavě, po svých uhlazených vlasech, kterých jsem se vždycky tak ráda dotýkala.

„Vždyť ji znáš jen pár měsíců!“ ječela jsem. „My jsme spolu deset let!“

Po tvářích mi tekly slzy a z nosu mi visela nudle. Juan se zvedl, šel k oknům a zavřel je.

„Výborně!“ křičela jsem. „Jen zavři! Aby nás náhodou nikdo neslyšel!“

„Chápu, že jsi našťvaná,“ zkoušel klidným tónem poradce.

„Nezkoušej na mě ty svoje přístupy krizový intervence!“ vyprskla jsem.

„Promiň,“ řekl a zavrtěl hlavou. „Promiň, máš pravdu. Máš právo být našťvaná.“

Už jsem měla na jazyku poděkování za svolení, ale spolkla jsem ho. Vytanuly mi hnusné hádky mých rodičů a nechtěla

jsem být stejná, chtěla jsem být věčná, mít porozumění. Kdybych dala najevo pochopení, třeba bych mohla situaci zvrátit a získat ho zpátky. Je to přece součást života. Možná mi to právě připadalo jako konec světa, ale jsou páry, které takové situace překonaly. Miluju ho. Když se rozhodl, že mi to řekne, musím mu dát šanci.

„Mrzí mě to, Mirjam,“ vyslovil a ztěžka klesl na gauč. „Mrzí mě, že to takhle dopadlo.“

„Jak se to stalo?“ popotahovala jsem. „Prosím, já... cítím se ublíženě, ale chci to pochopit.“

Juan se naklonil dopředu se skloněnou hlavou a prsty spletenými za hlavou. Viděla jsem, že i on pláče. Alespoň mu to není jedno.

„Už spolu nemůžeme být,“ pronesl chraplavě.

„Co tím myslíš?“ ptala jsem se, ačkoli jsem nechtěla slyšet odpověď.

„Ty a já. Nemůžeme pokračovat. Mrzí mě to, Mirjam. Miluju tě, ale... jinak.“

„Nemiluješ mě tak jako já? Jak můžeš milovat někoho, koho znáš půl roku?“

To byla samozřejmě absurdní otázka. Vzpomínám si, že do Juana jsem se zamilovala v jediné vteřině. Prostě jsem to najednou věděla.

„Musím být s ní,“ vzlykl.

„Takže najednou chceš všechno zahodit?“ naléhala jsem. „Celý náš život? Spal jsi s ní?“

Další otázka, kterou jsem neměla pokládat.

„Jo,“ odpověděl Juan.

Snažila jsem se vybavit si, kdy jsme spolu naposledy měli sex. Muselo to být před několika měsíci. Mívali jsme docela pravidelný sexuální život, ale pololetí bylo nebývale náročné

a já jsem neměla chuť. A teď už s ním nikdy nebudu, nikdy se k němu nepřitisknu, nepolíbím ho, neucítím jeho tělo na mém, teplo jeho kůže, pevnost jeho vzrušení, jeho ruce, jeho rty, jeho vousy na mé tváři. Když jsme spolu posledně spali, bylo to naposledy. Tehdy jsem to netušila.

„Mrzí mě to, Mirjam. Je mi líto, že to takhle dopadlo. Snažil jsem se přijít na to, jak ti to říct. Podělal jsem to. Promiň.“

Všechno jsem zrušila. Rezervaci stolu v luxusní restauraci, kde jsme měli povečeřet Juan, moje máma, bratr a já. Vymluvila jsem se na střešní chřipku. Juan si vzal polštář s dekou na gauč v obýváku. Mě většinu noci trýznil stav plné bdělosti, musela jsem se spokojit s pár hodinami mělkého spánku. Když jsem šla ráno na záchod, Juan ležel na gauči na zádech a zlehka pochruoval. Na stolku ležel jeho mobil. Přístupový kód jsem znala, naprosto jsme si důvěřovali. Pohrávala jsem si s myšlenkou, že si přečtu zprávy, které si během noci museli posílat. Jeho hlášení o tom, co se stalo. Jak podrobné asi bylo? Zmínil se o mém bezuzdném pláči? Nejspíš ne. Určitě nechtěl, aby se Frida cítila provinile. Možná napsal: „*Skončil jsem to.*“ Došlo mi, že nechci vědět, co psal, a tak jsem se šla vyčurat a pak si znovu lehnout. Chvilí nato se vzbudil i Juan. Přišel do ložnice a s nešťastným výrazem zpíval: „Někdo má narozeniny...“ Neblahopřál mi, uznal, že by to bylo poněkud bizarní. Raději se zeptal, jestli si dám kafe. Mlčky jsem přikývla. Koupil čokoládový dort. Mirjam 40 let. Kousek jsem si dala, ale nemohla jsem polykat, vyplivla jsem ho do ubrousku. Pak jsem se znovu rozbřečela. Juan mě hladil po zádech a já jsem věděla, že bych se měla jeho dotekům bránit, ale nedokázala jsem se k tomu přimět. Chtěla jsem, aby se mě dotýkal. To bylo to jediné, co jsem chtěla. Opřela jsem si hlavu o jeho rameno a vdechovala vůni jeho svetru.

Večer jsem přesto do té luxusní restaurace vyrazila. Jediné volné místo pro jednoho měli na baru. Seděla jsem tam a snažila se vychutnat si jídlo s mobilem v ruce. Blahopřání od známých, které jsem si sotva vybavovala. Bezmyšlenkovitě jsem jim děkovala. Necítila jsem vůbec nic. Bylo příjemné nic necítit. Bylo příjemné tam sedět. Sama. Říkala jsem si: To zvládnou, už se cítím lépe.

Vyhledala jsem si Fridu na sociálních sítích. Přes Juanův profil nebylo těžké ji najít. Byla ten typ, který sdílí svůj život, aniž by toho vyzradil až příliš. Odhalovala soukromí, ale neosobním způsobem. Pivo na zahrádkách s přáteli, kteří vypadali, že by mohli být Juanovými přáteli. Koncerty kapel, které měl Juan rád. Stohy knih, které bych si ráda přečetla. Květiny v květináčích, řízky rostlinek a zahrádka, kterou jsem jí hluboce záviděla. Vadilo mi, že jsme měly podobné zájmy. Na jedné z fotek stála s motorovou pilou u padlého stromu. Juan lajkoval většinu jejích fotek, ale u téhle nechal v komentáři ohnivý emoji.

Na některých fotografiích se objevoval Fridin bývalý přítel. Ten měl soukromý profil s pár sty sledujícími. Díky nezvyklému jménu jsem snadno zjistila, že pracoval jako zubní lékař v ordinaci ve městě. Působil nezajímavě. Juan zmínil, že s ním Frida už mluvila a že se z bytu v Bredängu hned odstěhoval. Očividně byl byt její. Jak asi na Fridino přiznání reagoval? Plakal stejně jako já? Reagoval nenávisťně nebo jí nazval děvkou? Doufám, že ne. Nepřála jsem jí nic špatného, když jsem v restauraci prohlížela veškeré její fotky. Necítila jsem v tu chvíli žádnou zlobu ani chuť se mstít, jen zoufalství a sebenenávist. Celou dobu jsem si myslela, že jsme jen Juan a já a že to tak zůstane. A on se přitom zamiloval do Fridy. Frida a Juan, Juan a Frida. Úplně jsem slyšela jejich společnou verzi příběhu o tom, jak se sezná-